

ידע מצמיח תגובה

עיון בפרשה - פרשת וארא

ברוך אומר ועושה

ב וידבר אלהים אל-משה ויאמר אליו אני ה'
ג וארא אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב בא-ל שד-י ושמי ה' לא נודעתיו להם:
ויאמר אליו אני ה' - נאמן לשלם שכר טוב למתהלכים לפני. ולא לחנם שלחתוך כי
חס לקיים דברי שדברתי לאבות הראשונים.

(ג) וארא - אל האבות:

בא-ל שד-י - הבטחתיים הבטחות וזכוּלן אמרתי להם אני א-ל-ל-קד-י:
ושמי ה' לא נודעתי להם - לא הודעתי אין כתיב כאן אלא לא נודעתי לא נכרתי להם
במידת אמתות שלי שעליה נקרא שמי ה' נאמן לאמת דברי, שהרי הבטחתיים ולא
קיימתי

- מה ההבדל בין אופן התגלות ה' לאבות, לבין אופן התגלות ה' לבני ישראל?

הכרת טובה

שמות פרק ז (ט) ויאמר ה' אל משה אמר אל אהרן קח מטף ונטה ידך על
מימי מצרים על נהרתם על יאריהם ועל אגמיהם ועל כל מקוה מימיהם ויהיו דם
והיה דם בכל ארץ מצרים ובעצים ובאבנים: (כ) ויעשו בן משה ואהרן באשר צוה ה'
וירם במטה וידך את המים אשר ביאר לעיני פרעה ולעיני עבדיו ויהפכו כל המים
אשר ביאר לדם:
רש"י

אמר אל אהרן - לפי שהגין היחור על משה כשנסלך לחוכו, לפיכך לא לקה על ידו
לא בדם ולא בצפרדעים, ולקה על ידי אהרן:

1. מהו הקושי בפסוק? _____

2. כיצד מיישב רש"י קושי זה? _____

לב לדעת

ידע מצמיח תנוף

פירוש עץ יוסף

המים ששמרוך - שלא שטפוהו בשטף מי הנהר העצומים והרבים, שאף על פי שהושם בסוף על שפת היאור, לולא השגחת ה' במים, היזה נשטף.

שמות רבה פרשה ט

אמר רבי תנחום: למה לא לקו המים על ידי משה?
אמר ליה הקב"ה: "המים ששמרוך כשהשלקת ליאור, אינו דין שילקו על ידך, חייך² לא ילקו אלא על ידי אהרן.

3. כיצד שמר היאור על משה?

הרב נבנצל - שיחות על ספר שמות

וכי איזו טובה "עשה" היאור למשה? כמה מאמץ "השקיע" היאור בנשיאת התבה?... אותה שאלה נשאלה גם בקשר לעפר, שגם אותו אין משה מכה... על פי צווי מפרש של ה', כי החול "עזר" למשה לטמן את המוצרי בחול...

האם העבדה שאהרן מכה, ולא משה, מישבת את הבעיה שבהכאת היאור והעפר?

סוף סוף הם עתידים ללקות! ובכלל - האם היאור הדומם קש בהכרת הטובה של משה?

...התורה מלמדת אותנו, שהכרת הטובה אינה מחוה עבור היאור או החול, אלא שאתה צריך את הכרת הטובה!

הבעת התודה - היא בראש ובראשונה עבורך.

אם משה יכה דבר שגרם לו הנאה כלשהי, הרי שלמשה יחסר במדת-נפש זו,

ונפשו לא תגיע לשלמותה

6. איזו שאלה מעלה הרב נבנצל ביחס להכרת הטובה של משה ליאור ולחול?

7. מה התשובה שהוא עונה לשאלה זו?

לב לדעת

ידע מצמיח תנוף

ספר החינוך מצוה לג, מצות כיבוד אב ואם
משרשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמל חסד למי שעשה
עמו טובה, ולא יהיה נבל¹ ומתנכר וכפוי טובה,
שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלהים ואנשים.
ושייתן אל לבו כי האב והאם הם² סבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי
לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם
יגעו בו³ כמה יגיעות בקטנותו.
וכשיקבע זאת המדה בנפשו, יעלה ממנה להכיר טובת האל ברוך
הוא, שהוא⁴ סבתו וסבת כל אבותיו עד אדם הראשון, ושהוציאו לאור
העולם,
⁵ וספק צרכו כל ימיו, והעמידו על מתכנתו ושלמות אבריו... ויערך
במחשבתו כמה וכמה ראוי לו להזהר בעבודתו ברוך הוא.

8. לאיזו מידה טובה מחנכת אותנו מצות כיבוד אב ואם?

9. כיצד הפרת הטוב להורים מביאה את האדם להכיר טובה לבורא?

לב לדעת - חשבו על דברים שההורים עושים
בשבילכם, וכיצד אתם יכולים להכיר להם תודה על

כך